

לקוטי תורה • פרשת תזריע • מאמר 4

וביום השמיני ימול וגו'

”וביום השמיני ימול”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likkutei-torah/tazria/4](https://likuteitorah.com/he/likkutei-torah/tazria/4)

1 וביום השמיני ימול וגו'.

"וביום השמיני ימול" וגו'.

2 למנצח על השמינית על מילה שניתנה בשמיני. שבמרחץ ראה א"ע [את עצמו] ערום כו'. כיון שנזכר

במילה נתיישרה דעתו כו' כדאיתא במנחות דף מ"ג ע"ב. וכן הוא ג"כ בירושלמי סוף מסכת ברכות.

"למנצח על השמינית" — על ברית המילה, שניתנה ביום השמיני. שכן בבית המרחץ ראה [דוד] את עצמו ערום וכו'; משנזכר בברית המילה נחה דעתו וכו', כפי שמובא במנחות, דף מ"ג ע"ב. כך מובא גם בירושלמי, בסוף מסכת ברכות.

3 וצריך להבין למה היתה השירה על שניתנה בשמיני דוקא. אך הנה כתיב וביום השמיני ימול כו' ואפילו בשבת שמילה דוחה שבת.

כעת עלינו להבין מדוע השירה התייחסה לכך שהמילה ניתנה דווקא ביום השמיני. אך נאמר: "וביום השמיני ימול" וכו', ואף בשבת, שכן המילה דוחה את השבת.

ולהבין יתרון ומעלה שיש במילה שהיא ביום השמיני לדחות מעלת ומדרגת קדושת השבת, צריך להקדים ענין השבת כי בו שבת כו'.

וכדי להבין את היתרון והמעלה שיש במילה, הנעשית ביום השמיני, שבכוחם לדחות את הרוממות והמדרגה של קדושת השבת, יש להקדים ולבאר את ענין השבת: "כי בו שבת" וכו'.

4 ושורש הדברים הוא כי הנה כל המלאכות שבימות החול ל"ט מלאכות החורש והזורע כו' הם בחי' תיקון ובירור להעלות מכח הצומח אשר בארץ להצמיח כל מאכל אשר יאכל האדם וחי בהם

שורש הדברים הוא כך: כל המלאכות של ימות החול, שלושם ותשע המלאכות — החורש והזורע וכו' — הן בבחינת תיקון ובירור: להעלות מכוח הצומח שבארץ, כדי להצמיח את כל המאכל שהאדם אוכל וחי ממנו;

כי הוא יברך על המאכל בתחלה ובסוף וממשיך בו קדושה וגם אח"כ כשמקבל חיות מזה המאכל נכלל חיות המאכל בחיות האדם ומתחזק כחו ושכלו ובכח

שהרי הוא מברך על המאכל בתחילתו ובסופו, וממשיך בו קדושה; וגם לאחר מכן, כשהוא מקבל חיות מן המאכל הזה, חיות המאכל נכללת בחיות האדם, וכוחו ושכלו מתחזקים; ובכוח

ושכל זה מתפלל ולומד ומקיים מצות לכך גם חיות המאכל עולה עמו ונכלל באחד ואהבת כו', ועדיין
הן כל המלאכות כאפיה ובישול שהן תיקון המאכל שיהא ראוי לאכילת אדם.

ושכל אלה [שבאו] מכוח זה, הוא מתפלל, לומד ומקיים מצוות. לכן גם חיות המאכל עולה עמו ונכללת ב"אחד"
וב"ואהבת" וכו'. וכך גם כל המלאכות, כגון אפייה ובישול, שהן תיקון המאכל כדי שיהיה ראוי לאכילת אדם.

5 וכן האורג שני חוטין כו' וכיוצא בו הוא תיקון להיות ראוי ללבושי האדם. והבונה וכיוצא בו הוא תיקון
להיות ראוי לבית אשר ידור בו האדם,

בדומה לכך, אריגת שני חוטים וכו', וכיוצא בזה, היא תיקון המכשיר את החומר ללבושו של האדם; ובנייה וכיוצא
בה היא תיקון המכשיר את החומר לבית שבו האדם יגור.

כי דרך כלל כל המלאכות כולן הן במזונות ולבושים ובתים הן היכלות כו' כמ"ש במ"א וכל בירור זה
הוא מרפ"ח ניצוצין שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] בבי"ע

כי ככלל, כל המלאכות כולן קשורות למזון, לבגדים ולבתים — שהם היכלות וכו', כפי שנתבאר במקום אחר. וכל
הבירור הזה הוא של רפ"ח ניצוצין שנפלו בשבירת הכלים בבריאה, יצירה ועשיה,

וצריך להעלותם מבי"ע לאצילות כי אצילות הוא עולם התיקון שכבר נתקן שלא ע"י האדם אך התיקון
של האדם הוא בבי"ע שניתן להאדם לתקן ולברר כו' (ועמ"ש בפ' בראשית בביאור ע"פ כי כאשר
השמים החדשים).

וצריך להעלותם מבריאה, יצירה ועשיה לאצילות. כי אצילות הוא עולם התיקון, שכבר נתקן שלא על ידי האדם; אך
התיקון שבידי האדם הוא בבריאה, יצירה ועשיה, שניתנו לאדם כדי שיתקן ויברר וכו'. (ועיין במה שנתבאר בפרשת
בראשית בביאור על הפסוק "כי כאשר השמים החדשים").

וזוהי עבודת האדם ימי החול, אבל בשבת אין בו בירור ותיקון כלל רק האכילה היא מלמעלה למטה
צדיק אוכל לשובע נפשו כו'

וזוהי עבודת האדם בימי החול. אבל בשבת אין בירור ותיקון כלל; אלא האכילה היא מלמעלה למטה: "צדיק אוכל
לשובע נפשו" וכו'.

(כמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' חיי שרה בד"ה יגלה לן טעמי כו') והן תלת סעודות דשבתא ג"פ [ג' פעמים]
ביום השביעי, תלת זימנין נטיף טלא דעתיקא כו'

(כפי שנתבאר בתורה אור, פרשת חיי שרה, במאמר המתחיל "יגלה לן טעמי" וכו'). ואלה הן שלוש סעודות השבת
— שלוש פעמים ביום השביעי; שלוש פעמים נוסף טל של עתיקא וכו',

שהוא מבחי' ענג העליון ויכל אלהים ביום השביעי ויכל לשון כלות הנפש מחמת תענוג דהיינו שהמשיך תענוג העליון

שהוא מבחינת התענוג העליון. "ויכל אלקים ביום השביעי" — "ויכל" הוא לשון כלות הנפש מחמת תענוג; כלומר, הוא המשיך את התענוג העליון.

והוא המ"ד [המ"ד דוכריין] שמברר המ"נ [המ"נ נוקבין] שכל ההעלאה שבימי החול הוא בחי' מ"נ [מ"נ נוקבין] ובשבת נמשך המ"ד [המ"ד דוכריין] באצי' בעולם התיקון שהוא מבחי' מ"ה [שם מ"ה]

והוא המ"ד המברר את המ"נ. כי כל העלייה שבימי החול היא מבחינת מ"נ, ובשבת נמשך המ"ד באצילות, בעולם התיקון, שהוא מבחינת מ"ה (45),

כי ההעלאות דמ"נ [דמ"נ נוקבין] הוא מבחי' ב"ן [שם ב"ן] והתיקון הוא המ"ד [המ"ד דוכריין] שנמשך ממ"ה [משם מ"ה] המברר הב"ן [השם ב"ן] וזהו אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שאחר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מי שטרח בע"ש [בערב שבת] כו', ועיין מ"ש מזה ע"פ ראו

כי העלאות המ"נ הן מבחינת ב"ן (52), והתיקון הוא המ"ד הנמשך ממ"ה ומברר את ב"ן. וזהו אתערותא דלעילא שלאחר אתערותא דלתתא: "מי שטרח בערב שבת" וכו'. ועיין במה שנתבאר על הפסוק "ראו

כי ה' נתן לכם השבת והיינו שכפי ערך עליי' [עלייה] הב"ן [השם ב"ן] המתברר כך ערך המשכת המ"ד [המ"ד דוכריין] המברר וכמ"ש וירא אלקים את כל אשר עשה

"שה' נתן לכם את השבת". כלומר, ככל שיעור העלייה של ב"ן שמתברר, כך גם שיעור ההמשכה של מ"ד המברר [אותו]. וכמו שכתוב: "וירא אלקים את כל אשר עשה",

והנה טוב מאד שהוכשר בעיניו מאד לכך ויכולו שנכללו בתענוג עליון וכלתה נפשם כו' ומזה נמשך להיות ויכל ביום השביעי, וזהו ענין כי בו שבת כאדם ששובת ממלאכתו שהיה טרוד בה

"והנה טוב מאוד": הדבר היה ראוי מאוד בעיניו. לכן נאמר "ויכולו" — הם נכללו בתענוג העליון, ונפשם כלתה בערגה וכו'; ומכך נמשכה הבחינה של "ויכל ביום השביעי". וזהו פירוש "כי בו שבת": כמו אדם ששובת ממלאכתו שהיה טרוד בה,

כמו אם הוא מטריד שכלו לכתוב איזה דבר שאזי השכל מלובש במעשה הכתיבה וכששובת חוזר השכל למקורו כו', כך נכללו כל ההעלאות בעולם התיקון

כמו אדם המעסיק את שכלו בכתיבת דבר כלשהו, ואז שכלו מלובש במעשה הכתיבה; וכשהוא שובת, השכל חוזר למקורו וכו'. כך גם כל העליות נכללו בעולם התיקון.

ולכן אין בו מלאכה מפני שכבר נשלם הבירור מעבודת האדם ממטה למעלה אלא הוא המשכת המיד
[המין דוכרין] באצילות עולם התיקון וכל זה הוא ענין השבת:

לכן אין בה מלאכה, מפני שהבירור שנעשה בעבודת האדם מלמטה למעלה כבר הושלם; אלא יש בה המשכה של
מיד באצילות, עולם התיקון. וכל זה הוא ענין השבת.

6 ב אבל מילה היא מדרגה הגבה מאד נעלה מבחי אצילות שניתנה בשמיני דהנה כל הז' מלכים וימלוך
וימת כו'

2. אך ברית מילה היא בחינה נעלית בהרבה מאצילות, שכן היא ניתנה ביום השמיני. על כל שבעת המלכים נאמר:
"וימלוך... וימת" וכו',

עד מלך השמיני הוא הדר שרש התיקון הוא יסוד דא"ק [דאדם קדמון] שמשם הארת מ"ה [שם מ"ה] שהוא
ממצחא דא"ק [דאדם קדמון], (ויסוד דא"ק [דאדם קדמון] הוא המשפיע בחי פנימי)

עד המלך השמיני, הדר, שהוא שורש התיקון — יסוד אדם קדמון. משם מאיר שם מ"ה, היוצא ממצח אדם קדמון.
(יסוד אדם קדמון הוא המשפיע את הבחינה הפנימית).

שהוא למעלה מבחי מ"ה [שם מ"ה] שבאצי שכבר נמשך ונתלבש בעולם התיקון אבל שרש שם מ"ה [שם
מ"ה] למעלה בא"ק [באדם קדמון] הוא גבוה מאד ונשא ממעלת מדרגת אצילות

בחינה זו נעלית ממדרגת מ"ה שבאצילות, שכבר נמשכה והתלבשה בעולם התיקון; ואילו שורש שם מ"ה, שלמעלה
באדם קדמון, גבוה ונעלה מאוד ממדרגת אצילות.

(וזהו כתר עליון כו' מלגאו איהו שם מ"ה דאיהו אורח אצי כו' ועדי"ז בא"ק [באדם קדמון] שהוא כתר
דכללות וע' בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה ומשם יובן למה נק' ז"א ג"כ שם מ"ה, ועמ"ש בביאור
דמזוזה מימין בענין אור שיהא ג"כ בכתר ובז"א)

(וזהו "כתר עליון... מלגאו איהו שם מ"ה, דאיהו אורח אצילות" וכו'; ועל דרך זו גם באדם קדמון, שהוא כתר של
כללות. ועיינו במאמר "ענין האבות הן הן המרכבה", ומשם יובן מדוע גם ז"א נקרא שם מ"ה. ועיינו במה שכתוב
בביאור "מזוזה מימין" בענין אור, שגם הוא בכתר ובז"א.)

ונק' רעוא דכל רעיון פי' מקור כל הרצונות קדמון לכל הקדומי [הקדומים] כי בריאת העולמות הוא מפני
שכשעלה ברצונו כו'

והוא נקרא "רעוא דכל רעיון", כלומר מקור כל הרצונות, הקודם לכל הקדום. שהרי בריאת העולמות היא מפני
ש"כשעלה ברצונו" וכו';

אבל להיות רצון לרצון דלאו מכל מדות כו' הוא מבחי' רעוא דכל רעוין ונקי' אדם קדמון לכל הקדומים, אך שתהיה בחינה של רצון לרצון, אצל מי ש"לאו מכל מדות" וכו', היא מבחינת "רעוא דכל רעוין". והיא נקראת אדם קדמון, הקדמון לכל הקדומים,

שהוא לפני האצי' עד שאין ערוך אליו אפי' [אפילו] בחי' אצי' שהיא בחי' חכמה וכתוב כולם בחכמה עשית שחכמה ועשייה שוים שם

שהוא לפני אצילות, עד שאפילו בחינת אצילות, שהיא בחינת חכמה, אינה בערך אליו כלל. ונאמר: "כולם בחכמה עשית" — חכמה ועשייה שוות שם.

(והיינו ע"ד שנתבאר בפ' וירא בד"ה אנת הוא חד ולא בחושבן דקאי על כתר עליון שאינו ערוך אליו כלל כי התהוות החכמה מהכתר הוא מאין ממש כו' ע"ש באריכות).

(וזה על דרך המבואר בפרשת וירא, במאמר "אנת הוא חד ולא בחושבן", שעוסק בכתר עליון, שאין דבר בערך אליו כלל, שהרי התהוות החכמה מן הכתר היא מאין ממש וכו'; עיינו שם באריכות).

ומבואר בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ד ובשע"ק [ובשערי קדושה] ח"ג [חלק ג'] שער א' שדרך כלל אצילות הוא חכמה וא"ק [ואדם קדמון] הוא כתר כו')

וכמבואר בעץ חיים, שער מ"א, פרק ד', ובשערי קדושה, חלק ג', שער א', שבכללות אצילות היא חכמה ואדם קדמון הוא כתר וכו')

ולכן שבת נוהגת בכל מקום לפי שבחי' ומדרגת אצילות יכולה להתפשט ולהתלבש אפי' [אפילו] במקום שיש זה לעומת זה מפני שהאצילות היא עולם התיקון שכבר ניתקן ונתלבש ובהתלבשות

ולכן שבת נוהגת בכל מקום, מפני שהבחינה והמדרגה של אצילות יכולות להתפשט ולהתלבש אפילו במקום שיש בו "זה לעומת זה", שכן אצילות היא עולם התיקון, שכבר תוקן והתלבש. ועל ידי ההתלבשות,

הנה הע"ס [העשר ספירות] דאצילות מלובשים בבריאה ובריאה ביצירה ויצירה בעשייה עד שנמצא שיש התלבשות אצילות בעשייה ג"כ (וכמ"ש בספר הגלגולים פרק כ' הובא בסש"ב [בספר של בינונים]).

עשר הספירות של אצילות מלובשות בבריאה, ובריאה ביצירה, ויצירה בעשייה, כך נמצא שאצילות מתלבשת גם בעשייה (כמו שכתוב בספר הגלגולים, פרק כ', הובא בספר של בינונים [תניא]).

ובהתלבשות זו נמצא שיש זה לעומת זה ואפילו כנגד עולם האצילות יש קליפות ויש אריך דקליפה דאצילות כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אברהם שיצא ממנו ישמעאל ויצחק שיצא ממנו עשו ורישי' [ורישיה] דעשו בעטפוי דיצחק

ובהתלבשות זו נמצא שיש יזה לעומת זה": אפילו כנגד עולם האצילות יש קליפות, ויש אריך של קליפת האצילות וכו'; וכמאמר רבותינו ז"ל: "אברהם שיצא ממנו ישמעאל, ויצחק שיצא ממנו עשו", וכן "ראשו של עשו בחיקו של יצחק",

כי עשו הוא ז"א דקליפה דאצילות כו' רק שמעמד ומצב קליפות דאצילות הם בבריאה ומ"מ יונקים החיות מאצילות כו'

כי עשו הוא ז"א של קליפת האצילות וכו'. אלא שמקומן ומעמדם של קליפות האצילות הוא בבריאה, ואף על פי כן הן יונקות את החיות מאצילות וכו'.

ולכן אפילו במקום הקליפות יכול להיות התפשטות הארת קדושת שבת לישראל ואין הקליפות מונעים ומעכבים כו' מאחר שהוא דרך התלבשות כנ"ל.

ולכן אפילו במקום הקליפות יכולה להתפשט לישראל הארת קדושת השבת, והקליפות אינן מונעות ומעכבות זאת וכו', מאחר שהדבר נעשה בדרך התלבשות, כנזכר לעיל.

7 וזהו דוקא ענין שבת שהוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לפי האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] שהיא מבחינת התיקון מ"ד [מייך דוכרין] דמ"ה [דשם מ"ה] לברר המ"ן [המייך נוקבין] דב"ן [דשם ב"ן].

וזהו דוקא ענינו של שבת: התעוררות מלמעלה בהתאם להתעוררות מלמטה, והיא מבחינת התיקון — מ"ד דמ"ה לברר את המ"ן דב"ן.

אבל יש אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שהיא הגבה מאד נעלה מכפי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם והיינו בחי' א"ק [אדם קדמון]

אבל יש התעוררות מלמעלה שהיא נעלית הרבה מאוד מן ההתעוררות מלמטה, כי ההתעוררות מלמטה אינה מגיעה לשם; וזהו בחינת אדם קדמון,

שהוא לפני אצילות שאינו מתלבש כלל בעולמות ושם הוא מקום המילה שהערלה חופפת ומסתרת על גילוי זה שא"א לו להתגלות במקום שיש ערלה וקליפה ח"ו [חס ושלום]

שלמעלה מאצילות, ואינו מתלבש כלל בעולמות. ושם נמצא מקום המילה: הערלה מכסה ומסתירה את הגילוי הזה, שכן הוא אינו יכול להתגלות במקום שיש בו ערלה וקליפה, חס ושלום.

וזהו ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו לדרתם כו' וערל זכר אשר לא ימול כו'

וזהו [פירוש] "ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו לדרתם" וכו', ו"וערל זכר אשר לא ימול" וכו',

ונכרתה הנפש ההיא כו', וצ"ל מילה מלשון כריתה כמו אמילם כו' ומלשון מוללין מלילות וגם מל מלשון גילוי

"ונכרתה הנפש ההיא" וכו'. ויש לומר שמילה היא מלשון כריתה, כמו "אמילם" וכו', ומלשון "מוללין מלילות"; וגם "מל" הוא מלשון גילוי,

דהיינו שיהא גילוי בחינת א"ק [אדם קדמון] שאע"פ [שאף על פי] שלא שייך בו התלבשות מ"מ הארת גילוי זה מוכרח להיות בישראל דוקא.

כלומר, שיהיה גילוי של בחינת אדם קדמון. אף שאין שייך בו עניין של התלבשות, בכל זאת הארה מגילוי זה מוכרח להיות בישראל דווקא.

(וזהו ענין שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] בענין מילה בשמיני כדי שיעבור עליו שבת אחת כי אחר שנמשך בחינת הגילוי דשבת שהיא האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שע"י האתעדל"ת [האתערותא דלתתא]

(וזהו ענין דברי חז"ל על המילה ביום השמיני, "כדי שיעבור עליו שבת אחת". לאחר שנמשכה בחינת הגילוי של שבת, שהיא ההתעוררות מלמעלה הבאה באמצעות ההתעוררות מלמטה,

אזי יכול להיות נמשך ומתגלה בו האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שהיא הגבה מאד נעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] שזהו ענין המילה ועמ"ש בענין פתחי לי כו' ואני אפתח לך כו' בד"ה אני ישנה).

אזי יכולה להימשך ולהתגלות בו ההתעוררות מלמעלה שהיא נעלית הרבה מאוד מן ההתעוררות מלמטה, וזהו ענין המילה. ועיין במה שנכתב בענין "פתחי לי" וכו', "ואני אפתח לך" וכו', בד"ה "אני ישנה").

וראשונה לא נצטוו אלא במילה להסיר הערלה הגסה והקשה ואח"כ במדבר נצטוו על הפריעה ג"כ להסיר עור הדק ג"כ שיהיה גילוי יותר כו'

בתחילה נצטוו רק על המילה, להסיר את הערלה הגסה והקשה; לאחר מכן, במדבר, נצטוו גם על הפריעה, להסיר גם את העור הדק, כדי שתהיה התגלות רבה יותר וכו'.

משא"כ בגילוי בחינת אצילות שם מ"ה [שם מ"ה] שבעולם התיקון מאחר שהוא ע"י התלבשות אין הקליפות מונעים ומעכבים

לא כן בהתגלות בחינת אצילות, שם מ"ה שבעולם התיקון: כיוון שהיא באה באמצעות התלבשות, הקליפות אינן מונעות אותה ואינן מעכבות אותה.

ולכן היה אברהם נביא גם קודם המילה וכמה נבואות דבר עמו הקב"ה קודם המילה ויאמר ה' אל אברם שהיה מרכבה לבחינת אצילות,

לכן היה אברהם נביא גם לפני המילה, והקב"ה דיבר עמו נבואות רבות לפני המילה: "ויאמר ה' אל אברם"; שכן הוא היה מרכבה לבחינת אצילות.

אבל כדי שיאיר עליו גילוי יסוד דא"ק [דאדם קדמון] נצטווה על המילה דוקא להכרית הערלה החופפת כו' שבהארה זו

אבל כדי שהתגלות יסוד דא"ק תאיר עליו, נצטווה דווקא על המילה, לכרות את הערלה המכסה וכו'; שכן בהארה זו הנה הערלה מסתרת ומעלמת מלהאיר גילוי כזה שהוא בלי התלבשות כלל שהארה זו אינה מלוכשת בגדר עלמין כלל מקום מלך השמיני כו'.

הערלה מסתירה ומעלימה, ולכן התגלות כזאת, שהיא בלא התלבשות כלל, אינה יכולה להאיר; שכן הארה זו אינה מתלבשת כלל בגדרי העולמות: [זהו] מקומו של המלך השמיני וכו'.

וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בירושלמי ספ"ג [סוף פרק ג'] דנדרים אמר רבי אלעזר כי רבי אבינא מצוות שבת מלא (בשני ווי"ן דכתיב ואת שבת קדשך להם הודעת ומצוות וחוקים וכ"ה ברבות בשלח ס"פ כ"ה) להודיעך שהיא

וזהו שאמרו חז"ל בירושלמי, בסוף פרק ג' דנדרים: "אמר רבי אלעזר בן רבי אבינא: מצוות של שבת כתובה בכתיב מלא" (בשתי ווי"ו, כפי שנאמר: "ואת שבת קדשך הודעת להם, ומצוות וחוקים"; וכך גם במדרש רבה, בשלח, סוף פרשה כ"ה), "להודיעך שהיא

שקולה כנגד כל מצותיה של תורה (ועמ"ש מזה בד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת)

שקולה כנגד כל מצוות התורה" (ועיינו במה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "ראו כי ה' נתן לכם את השבת");

והמילה דוחה אותה משל לשני מטרונות שהיו באות זו על גב זו ואין אתה יודע איזו גדולה מחברתה זו שהיא יורדת מפני חברתה את יודע שחברתה גדולה ממנה כו',

"והמילה דוחה אותה. משל לשתי מטרונות שהיו הולכות זו לצד זו, ולא ידעת איזו מהן גדולה מחברתה; זו שפונה מפני חברתה — יודע אתה שחברתה גדולה ממנה" וכו'.

ועיין כעין לשון זה ברבות ס"פ בא פ' י"ט והיינו שע"י המילה נמשך ומאיר בבחינת מל' מבחינה העליונה יותר (ועיין זח"א [זהר חלק א] פ"ט א' צ"ח א').

ועיינו בלשון דומה כמדרש רבה, סוף פרשת בא, פרק י"ט. כלומר, באמצעות המילה [אור] נמשך ומאיר בבחינת מלכות מבחינה עליונה יותר (ועיינו בזהר חלק א', פ"ט ע"א וצ"ח ע"א).

וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] במשנה ספ"ג [סוף פרק ג'] דנדרים גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות ופ"י במק"מ [במקדש מלך] פ' פנחס דרל"ג ע"ב

וזהו מאמר חז"ל במשנה, סוף פרק ג' במסכת נדרים: "גדולה מילה, שנכרתו עליה שלוש עשרה בריתות". ובפירוש מקדש מלך לפרשת פנחס, דף רל"ג ע"ב, מבואר

דהיינו שנמשך מיסוד דא"א שיש בו י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהם י"ג מדות הרחמים שזהו למעלה מבחינת שבת

שהכוונה היא שנמשך מיסוד דאריך אנפין, שבו יש י"ג תיקוני דיקנא, שהם י"ג מדות הרחמים; והרי זה למעלה מבחינת שבת,

שהוא מבחינת חכמה מוחין דאבא ועמ"ש בד"ה שבת שבתון הוא לכם והמשכה זו נמשך בבחינת מלכות וע"כ נקראת עי"ז מטרוניתא יותר גדולה:

שהיא מבחינת חכמה, המוחין דאבא; ועיינו במה שכתוב במאמר המתחיל "שבת שבתון הוא לכם". והמשכה זו נמשכת בבחינת מלכות, ולכן על ידי כך היא נקראת המטרוניתא הגדולה יותר.

8 ג וזהו ענין מ"ש בת"ז [בתיקוני זהר] תמן מל תמן נצח כי כל התפשטות אורות עליונות מריש כל דרגין הוא רק מבחינת נה"י [נצח הוד יסוד] דא"ק [דאדם קדמון] ולמעלה מנה"י [מנצח הוד יסוד] לית מחשבה תפיסא ביה ואין שם שום גילוי ולא

3. וזהו פירוש דברי תיקוני זוהר: "במקום שיש מ"ל יש נצח". כל התפשטות האורות העליונים מראש כל הדרגות היא רק מבחינת נה"י דא"ק; למעלה מנה"י אין המחשבה תופסת בו, ואין שם שום גילוי כלל. ולא

כמו שאר פרצופי אצילות עתיק וא"א ואי"א [ואבא ואימא] כו' שהז"ת [שהז' תחתונות] דעתיק הם מלובשים בא"א וכן ז"ת [ז' תחתונות] דא"א מלובשים באו"א [באבא ואימא] כו'

כמו בפרצופי אצילות האחרים — עתיק, אריך אנפין, אבא ואמא וכו' — שבהם שבע הספירות התחתונות של עתיק מלובשות באריך אנפין, וכך גם שבע הספירות התחתונות של אריך אנפין מלובשות באבא ואמא וכו'.

וע"ז אמר אבא אחיד ותליא בחד הוא חסד דא"א ואימא אחיד ותליא בגבורה הוא גבורה דא"א שאו"א [שאבא ואימא] הם המלבישים זרועות דא"א כו' אבל בא"ק [באדם קדמון] אינו כן רק הנה"י [הנצח הוד יסוד] לבד כו'.

ועל כך נאמר: "אבא אחיד ותליא בחד" — זהו חסד דאריך אנפין — "ואימא אחיד ותליא בגבורה" — זו גבורה דאריך אנפין; שכן אבא ואמא הם המלבישים את זרועות אריך אנפין וכו'. אבל באדם קדמון אין הדבר כך; רק נה"י לבדם וכו'.

9 וזהו תמן נצח פי' נצח דא"ק [דאדם קדמון] דהיינו גילוי ההשפעה שההשפעה היא מצד החסד ונצח הוא ענף החסד,

וזהו [הפירוש של] "שם נצח": הנצח של אדם קדמון, כלומר גילוי השפע. שכן ההשפעה באה מצד החסד, והנצח הוא ענף של החסד;

אלא שהחסד הוא ההשפעה מצד המדה עצמה שכך הטבע להיטיב ונצח הוא ההשפעה מצד שכך עלה במוסכם והוא ענין נתינת ההשפעה בלבד.

אלא שהחסד הוא השפעה מכוח המידה עצמה, שכן טבעה להיטיב, ואילו הנצח הוא השפעה מפני שכך הוחלט והוסכם; והוא ענין נתינת ההשפעה בלבד.

כי הנה נודע שיש ג' פרקין בהשפעה חח"ן [חכמה חסד נצח] חכמה שבחסד שהאהבה היא מצד הדעת וחסד שבחסד היא האהבה מצד הטבע

שהרי ידוע שיש שלושה פרקים בהשפעה: חח"ן — חכמה, חסד ונצח. חכמה שבחסד היא כשהאהבה באה מצד הדעת; חסד שבחסד הוא אהבה שבאה מצד הטבע;

אבל נצח שבחסד אינה מצד מדת האהבה רק כמו דרך עקשות שנותן שלא כמדתו רק אעפ"כ [אף על פי כן] כך עלה ונגמר אצלו לעשות חסד והוא גילוי הבא לבחינת מעשה בלבד.

אבל נצח שבחסד אינו נובע ממידת האהבה, אלא הוא מעין עקשנות: הוא נותן שלא בהתאם למידתו, ובכל זאת כך עלה והוכרע אצלו לעשות חסד. זהו גילוי שמגיע רק לבחינת המעשה.

אך כדי להיות תמן גילוי הנצח דא"ק [דאדם קדמון] צ"ל תחלה תמן מל להיות גילוי בחינת יסוד דא"ק [דאדם קדמון] פנימית השפעה כי מל לשון גילוי ולשון כריתה ומלילה כנ"ל.

אך כדי שיתגלה שם הנצח של אדם קדמון, צריך תחילה שיהיה שם "מל" — כלומר שיתגלה יסוד דאדם קדמון, פנימיות ההשפעה. שכן "מל" הוא לשון גילוי, וגם לשון כריתה ומלילה, כנזכר לעיל.

(ועמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער האונאה פ"ג [פרק ג'] שאין החסדים דנו"ה [דנצח והוד] דז"א יורדים במקומם כו' כל זמן שלא כרתו הערלה כו' ע"ש).

(ועיינו כמה שכתוב בעץ חיים, שער האונאה, פרק ג, שחסדי נצח והוד דז"א אינם יורדים למקומם כו' כל עוד לא נכרתה הערלה כו', עיינו שם).

וגם מל בגימטריא שבעים להיות גילוי כל הז' עליונות ע"י מילה זו כי להיות גילוי נצח צ"ל הארה הבאה מלמעלה מעלה

וגם "מל" בגימטריה שבעים, כדי שעל ידי המילה הזאת יתגלה כל שבעת העליונים. שכן כדי שנצח יתגלה, דרוש אור שבא מלמעלה מעלה.

כי הגם שנצח הוא בחי' ומדרגה תחתונה בבחי' סוף המעשה מ"מ שרשה הוא ממדרגה יותר עליונה וכנודע ממ"ש

שהרי אף שהנצח הוא בחינה ומדרגה נמוכה, בבחינת סוף המעשה, מכל מקום שורשו במדרגה נעלית יותר, כידוע ממה שכתוב,

כי עם קשה עורף הוא וסלחת כו' שבזה תלוי סליחת העון לפי שישראל יש להם בחי' מדת קשה עורף "כי עם קשה עורף הוא, וסלחת" וכו': סליחת העון תלויה בכך, משום של ישראל יש בחינה של מידת קשה עורף.

כי להיות עקשות הוא ממה שכך עלה ברצונו שלא ניתן להשגת והבנת טעם המושג וה"ז [והרי זה] למעלה מן הדעת אלא כשבא וירד למטה מתלבש בבחי' שלמטה מן הדעת כו',

העקשנות נובעת מכך שכך עלה ברצון, ואין הדבר נתון להשגה ולהבנה של טעם מוכן; הרי זו למעלה מן הדעת. אלא שכאשר היא באה ויורדת למטה, היא מתלבשת בבחינה שלמטה מן הדעת וכו'.

ולכן אנו רואין בתינוק שההליכה ברגליו היא באה לו באחרונה אחר שנשלמו גמר מוחין דיניקה כו' הגם שמבין ויודע מקודם גם יודע קצת לדבר כו'

לכן אנו רואים אצל תינוק שההליכה על רגליו באה לו לבסוף, לאחר שהמוחין של תקופת היניקה הושלמו וכו', אף שהוא מבין ויודע קודם לכן, ואף יודע לדבר מעט וכו'.

(ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי גבי פי' אל עליון גומל חסדים טובים, ובמ"א נתבאר שהנצח נמשך מבחינת גדולה כי כל איש רחב לבב בגדולה יתירה כן לפי ערך תגדל ותתפשט מדת הניצוח אצלו להיות הדבר כרצונו דווקא שיהיה ידידה נצח.

(ועיינו כמה שנכתב בביאור על הפסוק "אלה מסעי", בעניין פירוש "אל עליון גומל חסדים טובים"; ובמקום אחר נתבאר שנצח נמשך מבחינת גדולה: ככל שאדם רחב לב ובעל גדולה רבה יותר, כך, לפי ערך זה, מידת הניצוח גדלה ומתפשטת בו, עד שהוא רוצה שהדבר יהיה דווקא כרצונו, ושידו שלו תהיה על העליונה.

משא"כ מי שהוא קטן בעיניו לא יתפעל בניצוח כ"כ [כל כך] שיהיה הדבר דוקא כרצונו אלא מיד ירח לבבו כו'.

לא כך מי שקטן בעיני עצמו: הוא לא יתעורר כל כך לנצח, ולדרוש שהדבר יהיה דווקא כרצונו; אלא לבו יתרכך מיד וכו'.

ועד"ז יובן ג"כ בעבודת ה' שבח"י הנצח להיות קשה עורף נגד היצה"ר [היצר הרע] הרוצה להחטיאו נמשך דוקא מהגדולה ורוממות הנשמה ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה' וכמ"ש

ועל דרך זו יובן גם בעבודת ה': בחינת הנצח — להיות קשה עורף מול היצר הרע שרוצה להחטיאו — נמשכת דווקא מגדלותה ורוממותה של הנשמה, בדומה ל"ויגבה לבו בדרכי ה'"; וכמו שכתוב,

כי מי גוי גדול כו' וע"ז נאמר ואעשך לגוי גדול כמ"ש ברבות ר"פ לך והיינו ששרש הנשמות מבחי' סוכ"ע אשר ולגדולתו אין חקר וכמ"ש וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול וכמ"ש ומה תעשה לשמך הגדול) "כי מי גוי גדול" וכו'; ועל כך נאמר "ואעשך לגוי גדול", כפי שכתוב במדרש רבה, ריש פרשת לך לך. כלומר, שורש הנשמות הוא בבחינת סובב כל עלמין, שעליו נאמר "ולגדולתו אין חקר"; וכמו שכתוב "וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול", וכמו שכתוב "ומה תעשה לשמך הגדול".

(ביהושע ס"ז) ועמ"ש בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית גבי בשעה שישראל עונין אמן יהא שמיה רבא מברך כו' ע"ש.

(בספר יהושע, פרק ז'). ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח במילים "אני הוי' אלקיכם", בפרשת ציצית, בעניין "בשעה שישראל עונין אמן, יהא שמיה רבא מברך" וכו'; עיינו שם.

וזהו לך ה' הגדולה כו'. והנצח וזהו וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא שעיקר תוקף בחי' הנצח נמשך מבחי'

וזהו [פירוש] "לך ה' הגדולה" וכו', "והנצח". וזהו [פירוש] "וגם נצח ישראל לא ישקר" וכו', "כי לא אדם הוא": שכן עיקר התוקף של בחינת נצח נמשך מבחינת

כי לא אדם הוא שהוא בחינה שלמעלה מסדר ההשתלשלות כמ"ש במ"א, ועיין בזה"ג [בזהר חלק ג] נשא דקל"ו ע"ב

"כי לא אדם הוא", כלומר, בחינה שלמעלה מסדר ההשתלשלות, כפי שמבואר במקום אחר. ועיינו בזהר חלק ג, נשא, דף קל"ו ע"ב,

וברכות אמור פ"ל ועמ"ש במ"א ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] והנצח זו ירושלים פ"ט דברכות דנ"ח סע"א [סוף עמוד א] וירושלים היינו יראה שלם יראת ה' אוצרו. היא נמשכה מבחי' הנצח.

ובמדרש רבה, אמור, פרק ל'. ועיינו במה שנתבאר במקום אחר על מאמר רז"ל "והנצח זו ירושלים" (פרק ט' דברכות, דף נ"ח ע"א). וירושלים פירושה יראה שלם: "יראת ה' היא אוצרו". היא נמשכת מבחינת הנצח.

10 וזהו ג"כ מ"ש בשח"ש [בשיר השירים] רבה קרוב לסופו ע"פ אם חומה היא אם מעמיד דבריו כחומה כו' וזהו גם [פירוש] מה שנאמר במדרש שיר השירים רבה, סמוך לסופו, על הפסוק "אם חומה היא": "אם הוא מעמיד את דבריו איתנים כחומה" וכו';

היינו ע"ד בחי' וגם נצח ישראל לא ישקר נבנה עליה הוא בנין ירושלים יראה שלם.

כלומר, בדומה לבחינה של "וגם הנצח של ישראל לא יכזב". "נבנה עליה" — זהו בנין ירושלים, יראה שלם.

11 ועמ"ש בד"ה וכל בניך בענין בוניך. ופי' וכל בניך למודי ה' היינו ע"י המילה כמ"ש בפי' אמור דף צ"א ע"ב והיינו כי תמן מל תמן נצח כנ"ל להיות אני חומה.

ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח במילים "וכל בניך", בענין "בוניך". פירוש "וכל בניך למודי ה'" הוא באמצעות המילה, כפי שנכתב בפרשת אמור, דף צ"א ע"ב. והיינו, "תמן מל, תמן נצח", כפי שהוזכר לעיל, כדי שתתקיים בחינת "אני חומה".

ועי"ז יהיה בחי' בוניך שהוא ענין נבנה עליה ועמ"ש בד"ה לסוסתי ברכבי בשה"ש [בשיר השירים] בענין כי אמרתי עולם חסד יבנה.

ובכך תהיה בחינת "בוניך", שהיא ענין "נבנה עליה". ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח במילים "לסוסתי ברכבי" שבשיר השירים, בענין "כי אמרתי עולם חסד יבנה".

12 ובזה יובן מה דאיתא במדרש בראשית רבה פי"א [פרק י"א] ששאל מין א' מרבי עקיבא אם כדברך שהקב"ה מכבד את השבת אל ישיב בה

ובכך יובן האמור במדרש, בראשית רבה, פרק י"א: מין אחד שאל את רבי עקיבא: "אם כדברך, שהקדוש ברוך הוא מכבד את השבת, שלא יגרום בה לרוחות לנשב

רוחות אל יוריד בה גשמים אל יצמיח בה עשב, והשיב לו משל מעירוב והוצאה שכרשות א' אי"צ [אין צריך / אינו צריך] עירוב להוצאה כך כל העולם שלו הוא כו'.

ולא יוריד בה גשמים ולא יצמיח בה עשב". השיב לו במשל מדיני עירוב וטלטול: ברשות אחת אין צורך בעירוב כדי לטלטל; כך גם העולם כולו שלו וכו'.

(ועיין מזה עוד בשמות רבה פ' משפטים פ"ל). ולכאורה אינו מובן שהרי כל שאר חילוקי מלאכות אינן תלויות בחילוק רשויות כלל כגון הזורע כו'.

(ועוד בענין זה ראו שמות רבה, פרשת משפטים, פרק ל'). ולכאורה אין הדבר מובן, שהרי שאר אבות המלאכה אינם תלויים כלל בחלוקה לרשויות, כגון הזורע וכו'.

אך ע"פ הנ"ל יובן שעיקר תכלית המלאכות הוא להיות בירור מרפ"ח ניצוצין שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] ולהעלותם מבי"ע לאצי' כנ"ל.

אך על פי הנזכר לעיל יובן, שעיקר תכליתן של המלאכות הוא בירור רפ"ח הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים והעלאתם מבריא, יצירה ועשיה לאצילות, כנזכר לעיל.

13 והנה כל העליות הם בבחי' פנימית העולמות כנודע מעליית שבת שהרי גשמית הארץ לא נזדככה.

והנה, כל העליות הן בפנימיות העולמות, כידוע מעליית השבת, שהרי הגשמיות של הארץ לא נזדככה.

ואין עלי' [עליה] רק להרוחניות והחיות שבתוך העולם משא"כ בחיצוניות כו'. אך להבין מאחר שעולה פנימית החיות מאין מקבלת החיצוניות ההארה להיות בבחי' חיצוניות.

העלייה היא רק לרוחניות ולחיות שבתוך העולם, ולא לחיצוניות וכו'. אך יש להבין: מאחר שפנימיות החיות היא שעולה, מאין מקבלת החיצוניות את ההארה המאפשרת לה להתקיים במדרגת חיצוניות?

הענין הוא ע"פ מה שנודע שכל פרצופים ואורות עליונים מסתיימי' [מסתיימים] באצי' עד הפרסא שבין אצילות לבי"ע

הענין הוא על פי הידוע, שכל הפרצופים והאורות העליונים מסתיימים באצילות, עד הפרסא שבין אצילות לבריאה, יצירה ועשיה;

רק שמתלבשים בבי"ע ע"י התלבשותם במלי' שבוקעת המסך כו'. אבל רגלי א"ק [אדם קדמון] הם בעשייה ממש תחתית העקב שלו הוא ראש העשי' [העשיה] כו'.

אלא שהם מתלבשים בבריאה, ביצירה ובעשיה באמצעות התלבשותם במלכות, הבוקעת את המסך וכו'. אבל רגלי אדם קדמון נמצאות בעשיה עצמה: תחתית העקב שלו היא ראש העשיה וכו'.

14 וביאור ענין זה הוא כי כל הפרצופים הם דרך השתלשלות חו"ב [חכמה ובינה] ומדות כו' ויש הפרש

במקום משכנם כמו משכן המוחין הוא בראש דוקא כו'

ההסבר לכך הוא שכל הפרצופים בנויים בסדר של השתלשלות: חכמה ובינה, אחריהן המדות וכו'; ויש הבדל במקום שבו הן שוכנות, שכן המוחין שוכנים דווקא בראש וכו'.

אבל בחי' א"ק [אדם קדמון] שהוא למעלה מעלה מבחי' וגדר ההשתלשלות הכל שוה לפניו כחשכה כאורה. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי בחגוי גבי פי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם.

אבל בחינת אדם קדמון, שנמצאת למעלה לאין ערוך מבחינתה ומגדר ההשתלשלות, הכול שווה לפניו, "כחשכה כאורה". וראו מה שנכתב על כך בביאור על הפסוק "יונתי בחגוי", בעניין פירוש "כי לא מחשבותי מחשבותיכם".

והנה מזה נמשך חיות להיות חיצוניות העולמות כולם בהשוואה אחת וכמו העור המקיף את בשר האדם

שאין הפרש בין עור המקיף את הראש לעור המקיף את הרגל שהכל בחי' עור א' ואין הפרש

והנה מכאן נמשכת החיות לחיצוניות של כל העולמות, באופן שווה; בדומה לעור המקיף את בשר האדם: אין הבדל בין העור המקיף את הראש לעור המקיף את הרגל, שכן הכול עור אחד, ואין הבדל

אלא בבחי' פנימית החיות שבראש הן המוחין כו' ולכן העלייה היא בבחי' פנימית (ועמ"ש סד"ה ויאמר

משה אכלוהו היום) שנתעלו המדות והדבור להיות בבחי' חו"ב [חכמה ובינה]

אלא בחיות הפנימית יש הבדל: בראש מצויים המוחין וכו'. לכן העלייה היא בפנימיות (ועיינו במה שנכתב בסוף המאמר הפותח "ויאמר משה אכלוהו היום"): המדות והדיבור מתעלים להיות בדרגת חכמה ובינה.

אבל בבחינת חיצוניות אין שם עלייה לפי שמקבל מבחי' שלמעלה מעלה המקיף את כולם בהשוואה אחת (ע"ד מה שנת' [שנתבאר] בד"ה יביאו לבוש מלכות שהתהוות הגשמי הוא מהארת הסוכ"ע כו' ע"ש).

אבל בחיצוניות אין עלייה, מפני שהיא מקבלת מבחינה הנעלית למעלה מעלה, המקיפה את כולם בשווה (בדומה למה שהתבאר במאמר הפותח "יביאו לבוש מלכות", שהתהוות הגשמיות היא מהארת סובב כל עלמין וכו'; עיינו שם).

וזהו שהשיב המשל מעירוב והוצאה לפי שכל העולם שלו הוא פ"י שלא שייך שם עלייה ממדרגה למדרגה כמו בפנימית שיש שם מדרגות רבות והרי הם כמשל חילוק רשויות

וזהו שהשיב במשל של עירוב והוצאה: "מפני שכל העולם שלו הוא". כלומר, לא שייכת שם עלייה מדרגה לדרגה, כפי שהיא שייכת בפנימיות, שבה יש מדרגות רבות, והן דומות למשל של חלוקת רשויות;

אבל בבחי' א"ק [אדם קדמון] המקיף את כולם בהשוואה אחת הרי כל העולם שלו הוא והכל בבחי' השוואה אחת לפניו כחשכה כאורה (ועמ"ש כה"ג [כהאי גוונא] סד"ה עד דלא ידעי בין כו' בענין הא דפורים מותר בעשיית מלאכה).

אבל בדרגת אדם קדמון, המקיפה את כולם בשווה, כל העולם שלו הוא, והכול שווה לפניו: "כחשכה כאורה". (ועיינו במה שנכתב בדומה לכך בסוף המאמר הפותח "עד דלא ידע בין" וכו', בעניין ההיתר לעשות מלאכה בפורים.)

אך היינו בחיצוניי א"ק [אדם קדמון] תחתית העקב הוא ראש העשייה כנ"ל אבל בבחי' גילוי פנימיותו והוא בבחי' גילוי יסוד דא"ק [דאדם קדמון] אדרבה הערלה מכסה כו' כנ"ל.

אך הדברים אמורים בחיצוניות אדם קדמון, שתחתית עקבו היא ראש העשייה, כנזכר לעיל. אבל בגילוי פנימיותו, היינו בגילוי יסוד דאדם קדמון, אדרבה, הערלה מכסה [אותו] וכו', כנזכר לעיל.

(וקרוב לזה נת' [נתבאר] בענין עבדים היינו לפרעה האוחז בעורף דא"א אשר שם כחשכה כאורה אבל בגילוי הפנימיות אז ויוציאנו ה' אלקינו כו')

(ודומה לכך התבאר בעניין "עבדים היינו לפרעה": פרעה אחז בעורף של אריך אנפין, ושם "כחשכה כאורה"; אבל עם גילוי הפנימיות, אז "ויוציאנו ה' אלקינו" וכו';

וכמ"ש יאר ה' פניו אליך ועמ"ש סד"ה יביאו לבוש מלכות הנ"ל החילוק בין בחי' לבוש מלכות לבחי' כתר מלכות שהוא בחי' בעטרה שעטרה לו אמו דוקא כו' וכעין זה יובן גם כאן):

וכמו שכתוב: "יאר ה' פניו אליך". ועיינו במה שנכתב בסוף המאמר הפותח "יביאו לבוש מלכות", שהוזכר לעיל, על ההבדל בין בחינת לבוש מלכות לבחינת כתר מלכות, שהיא בחינת "בעטרה שעטרה לו אמו" דוקא וכו'; ועל דרך זה יובן גם כאן).

16 וע"פ כל הנ"ל יובן הטעם שמילה דוחה שבת שכל מלאכת שבת שעושה חבורה ופורע ומוצץ אינן נחשבות למלאכה כלל לגבי בחינת א"ק [אדם קדמון] שהוא המקיף את כולם בהשוואה אחת וכל העולם שלו הוא כו' כנ"ל.

לאור כל האמור לעיל יובן מדוע מילה דוחה שבת: כל מלאכות השבת [הנעשות בה] — עשיית חבורה, פריעה ומציצה — אינן נחשבות למלאכה כלל ביחס לבחינת אדם קדמון, המקיף את כולם במידה שווה, וכל העולם שלו וכו', כנזכר לעיל.

ומילה היא להיות בחי' גילוי יסוד דא"ק [דאדם קדמון] הדר מלך השמיני מילה שניתנה בשמיני ולגבי גילוי זה כל המלאכות בטלים ודו"ק [ודוק].

עניינה של המילה הוא גילוי יסוד דאדם קדמון, הדר, המלך השמיני — מילה שניתנה ביום השמיני; וביחס לגילוי זה כל המלאכות בטלות. ויש לעיין בזה היטב.

וע"ד הנ"ל יש להבין ג"כ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ס"פ שני דערכין ד"ג ע"ב רבי יהודה אומר כנור של מקדש שבעת נימין הי' [היה] שנאמר שובע שמחות את פניך (תלים ט"ו); אל תקרי שובע אלא שבע.

על דרך האמור לעיל אפשר להבין גם את מאמר חז"ל בסוף הפרק השני של מסכת ערכין, דף י"ג ע"ב: "רבי יהודה אומר: כינור של מקדש היה בן שבעה נימין, שנאמר: 'שובע שמחות את פניך' (תהילים ט"ו); אל תקרי 'שובע' אלא 'שבע';

(וכ"ה ברבות בהעלותך פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו]) ושל ימות המשיח שמונה שנאמר למנצח על השמינית. על נימא שמינית.

(וכך הוא גם במדרש רבה, בהעלותך, פרק ט"ו) ושל ימות המשיח — בן שמונה, שנאמר: "למנצח על השמינית" — על נימה שמינית".

ופי' מהרש"א [מהרש"א] שם שבע נימין כל הקדושות הולכים בשבע ע"ד שבת שהוא השביעי כו' ושל ימות המשיח נוסף בחי' א' שמשם נמשך החירות כו' (ועיין מזה ג"כ בבחי' ר"פ נשא).

המהרש"א מפרש שם: שבע נימין, משום שכל ענייני הקדושה מתנהלים במספר שבע, בדומה לשבת שהיא היום השביעי וכו'; ואילו בכינור של ימות המשיח מתווספת בחינה אחת, שממנה נמשכת החירות וכו'. (וראו על כך גם ברכנו בחי', בתחילת פרשת נשא).

אך עפ"מ"ל [על פי מה שכתוב לעיל] יש לפרש כי הנה פי' כנור פי' בת"ז [בתיקוני זוהר] סוף תיקון כ' וז"ל [זוהר לשונו] כנור כ"ו נר הקב"ה דאיהו הוי' נהיר בנר דאיהי שכינתא דילי' [דיליה] כו' וע' בפרדס ערך כנור ובמא"א [ובמאורי אור] אות כ' סל"ה.

אך לפי האמור לעיל אפשר לפרש כך: פירוש המילה "כינור" מובא בתיקוני זוהר, בסוף תיקון כ', וזו לשונו: "כינור — כ"ו נר: הקב"ה, שהוא הוי', מאיר בנר, שהיא השכינה שלו" וכו'. ראו גם בפרדס, בערך "כינור", ובמאורי אור, אות כ', סעיף ל"ה.

17 והנה ביאור ענין הארת שם הוי' בבחי' נר יובן ע"פ מ"ש בת"א [בתורה אור] פ' מקץ ע"פ

עתה יובן ביאור עניין הארת שם הוי' [המאיר] בבחינת נר, על פי מה שכתוב בתורה אור, פרשת מקץ, על הפסוק

כי אתה נרי הוי' כו' דהיינו מה שמאיר בחי' שם הוי' בנר הוי' נשמת אדם.

"כי אתה נרי הוי'" וכו'; כלומר, בחינת שם הוי' מאירה כ"נר הוי' נשמת אדם".

והנה מבואר שם בפ"י סיום הפסוק והוי' יגיה חשכי דהיינו שיש ב' שמות הוי"ה ופסיק טעמא בגווייהו. ומבואר שם בפירוש סיום הפסוק, "והוי' יגיה חשכי", שיש שני שמות הוי', וביניהם מפסיק טעם.

18 וזהו ההפרש בין כנור של שבעת נימין שהוא ההמשכה משם הוי' הראשון בכח"י נר ונשמת אדם.

וזהו ההבדל בין כינור בעל שבעה נימים, שהוא המשכה משם הוי' הראשון אל הבחינה של "נר" ו"נשמת אדם", [ובין הכינור בעל שמונת הנימים].

ולכן הוא של שבעת נימין היינו שמאיר מבחי"י ז' מדות שבפסוק לך הוי' הגדולה והגבורה כו'.

לכן יש לו שבעה נימים: כלומר, הוא מאיר מבחינת שבע המדות שבפסוק "לך הוי' הגדולה והגבורה" וגו'.

19 ועיין זח"א [זהר חלק א] ס"פ מקץ דף ר"ד ע"ב אבל לימוה"מ [לימות המשיח] שנאמר הנה ישכיל עבדי ירום

ונשא כו'

ועיינו בזה, חלק א, סוף פרשת מקץ, דף ר"ד ע"ב. אבל בימות המשיח, כפי שנאמר: "הנה עבדי יצליח; ירום ונישא" וכו',

יאיר ויתגלה בכח"י נר ונשמת אדם מבחי"י שם הוי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות שמשם שרש המשכות י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כו' ע"ש ועזי"נ [ועל זה נאמר] ומל' ה' את לבבך כו' והביאך כו' והטיבך והרבך מאבותיך כו'.

[האור] יאיר ויתגלה בבחינת "נר" ו"נשמת אדם", מבחינת שם הוי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות, שמשם שורש המשכת שלוש עשרה מידות הרחמים וכו'; עיינו שם. ועל כך נאמר: "וה' ימול את לבבך" וכו', "והביאך" וכו', "והטיבך והרבך מאבותיך" וכו'.

20 ולכן יהי' [יהיה] כנור של שמונת נימין שיומשך הגילוי מלמעלה מבחי"י זי"ן מדות הנ"ל שהם הנק' ימי

עולם כי אם יאיר הארה מבחי"י ימי קדם כו'.

לכן יהיה הכינור בעל שמונה נימים: הגילוי יימשך ממדרגה שלמעלה משבע המדות שהוזכרו לעיל, המכונות "ימי העולם"; אלא שיאיר אור ממדרגת "ימי קדם" וכו'.

ועמ"ש בד"ה ועשית ציץ גבי קדש למ"ד מלמטה והוי' מלמעלה. דבחי"י שם הוי' מלמעלה היינו מה שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם.

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "ועשית ציץ", בעניין "קדש" והאות למ"ד למטה והוי' למעלה. מדרגת הוי' שלמעלה היא המדרגה שאליה אתערותא דלתתא אינה מגיעה.

21 והוא כנז' [כנזכר] למעלה בענין הגילוי שע"י המילה כו'. והיא ניתנה בשמיני דוקא. וכענין זה הוא הכנור

של שמונת נימין כו' וע' עוד מענין למנצח על השמינית בזח"ג [בזהר חלק ג] פנחס דרכ"ג ע"ב.

וזהו כפי שנזכר למעלה בענין הגילוי שנפעל באמצעות המילה וכו'. היא ניתנה דווקא ביום השמיני. בדומה לכך, יש כינור בעל שמונה נימים וכו'. וראו עוד בענין "למנצח על השמינית" בזהר חלק ג, פינחס, דף רכ"ג ע"ב.

ויש לפרש דבריו עם מ"ש בת"ז [בתיקוני זוהר] תיקון כ' דנ"א סע"א [סוף עמוד א] דפי' על השמינית הוא חיבור ד' אותיות הוי' עם ד' אותיות אד'

אפשר להסביר את דבריו על פי מה שכתוב בתיקוני זוהר, תיקון כ', דף נ"א סוף ע"א, שמפרש את "על השמינית" כחיבור של ארבע אותיות הוי' עם ארבע אותיות אדני,

כי איהו בנצח ואיהי בהוד ועד"ז פי' במ"ע [במצות עשה] אופן ס"ו ענין למנצח על השמינית על שמונת ימי חנוכה.

כי הוא בנצח והיא בהוד. ועל דרך זו מפרש המגלה עמוקות, אופן ס"ו, את "למנצח על השמינית" כמתייחס לשמונת ימי חנוכה.

אך עוד אפשר לומר בזה ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ג [סוף פרק ג'] דפסחים ע"פ כיום ההוא יהי' [יהיה] הוי' אחד ושמו אחד שיהי' [שיהיה] נק' כמו שנכתב כו' משא"כ עכשיו כו' ע"ש.

אך אפשר לומר בזה עוד, על פי מאמר חז"ל בסוף פרק ג' בפסחים על הפסוק "כיום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד": שלעתיד לבוא יקראו את השם כפי שהוא כתוב וכו', שלא כמו עכשיו וכו'; עיינו שם.

והנה הכתיב הוא בעולם ההעלם והקרי הוא עלמא דאתגלייא (וכמ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים בסופו).

והנה הכתיב הוא בעולם ההעלם, והקרי הוא בעולם הגילוי (כפי שמוסבר בביאור על הפסוק "וקיבל היהודים", בסופו).

ולע"ל [ולעתיד לבוא] שיהי' [שיהיה] נקרא כמו שנכתב א"כ יתחבר ההעלם עם הגילוי וזהו על השמינית שבח"י ד' אותיות הויה שבבח"י הכתיב וההעלם יהיו מאירים ומתגלים בבח"י ד' אותיות הקרי.

ולעתיד לבוא, כאשר יקראו כפי שכתוב, יתחבר ההעלם עם הגילוי. וזהו "על השמינית": ארבע אותיות הוי', שהן בבחינת הכתיב וההעלם, יאירו ויתגלו בארבע אותיות הקרי.

ועזי"נ [ועל זה נאמר] ולא יכנף עוד מוריק כו' וזהו ע"ד מ"ש ויקרא הוי' הוי' שקורא וממשיך מהוי' דלעילא שלמעלה מסדר ההשתלשלות להוי' דלתתא שבסדר ההשתלשלות. שהיה פסיק טעמא בגווייהו כו' ועתה נעשה להיות קישור וחיבור ב' היות כנ"ל.

ועל כך נאמר "ולא יכנף עוד מוריק" וכו'. וזה על דרך מה שכתוב "ויקרא הוי' הוי'": הוא קורא וממשיך מהוי' שלמעלה, שלמעלה מסדר ההשתלשלות, אל הוי' שלמטה, שבתוך סדר ההשתלשלות. שכן היה פסיק טעמא ביניהם וכו', וכעת נוצר קשר וחיבור בין שתי הוי', כנזכר לעיל.

22 ואזי הוא על השמינית כו' כנור של שמונת נימין ע"ש קישור וחיבור ב' שמות ההוי' ומזה נמשך שיהיה נקרא כמו שנכתב וזהו ושמו אחד.

ואזי הוא "על השמינית" וכו' — כינור של שמונה נימים, על שם הקשר והחיבור בין שני שמות הוי'. מכך נמשך שיהיה נקרא כפי שהוא נכתב, וזהו "ושמו אחד".

וזהו מ"ש מי יעלה לנו השמימה. ר"ל [רוצה לומר] מילה וס"ת [וסופי תיבות] הוי' כלומר שע"י שמירת אות הברית ממשיך בחי' הוי' עד סוף כל דרגין

וזהו [פירוש] הכתוב: "מי יעלה לנו השמימה?" — ראשי התיבות הם מילה, וסופי התיבות הם הוי'. כלומר, על ידי שמירת אות הברית ממשיכים את בחינת הוי' עד סוף כל הדרגות,

דהיינו מה שלע"ל [שלעתיד לבוא] יהיה ולא יכנף עוד כו' שיהיה גילוי שם הוי' גם למטה כו':

וזהו מה שיהיה לעתיד לבוא, "ולא יכנף עוד מוריק" וכו': שם הוי' יתגלה גם למטה וכו'.

23 קיצור ענין. למנצח על השמינית. גם כנור של ימוה"מ [ימות המשיח]. של שמונת נימין. ויש להקדים ענין מילה שדוחה שבת.

תמצית העניין. "למנצח, בנגינה של השמינית". גם הכינור של ימות המשיח הוא בן שמונה נימים. תחילה יש לבאר את ענין המילה הדוחה את השבת.

הנה כל ההעלאה שבימות החול נקרא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מבי"ע. ועיקר

גילוי האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] הנק' מ"ד [מ"ן דוכרין] מבחינת אצילות הוא נמשך בשבת

כל העלייה של ימות החול נקראת אתערותא דלתתא והעלאת מ"ן נוקבין מבי"ע. עיקר גילוי האתערותא דלעילא, הנקראת מ"ן דוכרין ונמשכת מבחינת אצילות, נמשך בשבת.

וזהו ענין חצר הפנימית הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח ועמ"ש מענין גילוי זה שבשבת בד"ה והיה מדי חדש בחדשו.

וזהו ענין החצר הפנימית "הפונה מזרחה" וכו', "וביום השבת יפתח". וראו מה שנכתב על גילוי זה שבשבת במאמר הפותח במילים "והיה מדי חודש בחדשו".

אבל מילה היא המשכה מלמעלה מאצילות. שלכן נכרתו עליה שלש עשרה בריתות שהן יג"מ [י"ג מדות] הרחמים שהן למעלה מהחכמה

אבל המילה היא המשכה שלמעלה מאצילות. לכן נכרתו עליה שלוש עשרה בריתות, שהן שלוש עשרה מידות הרחמים, שהן למעלה מחכמה,

שהיא אצילות והוא מבחי' רעוא דכל רעיון ונקי' אדם קדמון שלמעלה מהחכמה הנקי' ראשית וחצר הפנימית היא רק הפונה קדים.

שהיא אצילות. ואילו המילה היא מבחינת רצון כל הרצונות, הנקראת אדם קדמון, שלמעלה מחכמה הנקראת "ראשית"; ואילו החצר הפנימית רק "פונה מזרחה" (קדים).

24 ועמ"ש בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה. ובד"ה ששת ימים תאכל מצות גבי ברוח קדים עזה.

וראה מה שנכתב במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו ישראל נעשה", ובמאמר המתחיל "ששת ימים תאכל מצות", בענין "ברוח קדים עזה".

ובכל נפש צ"ל גילוי מבחי' זו ועמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין שם הוי' שיש בנפש ומהו בחי' קוצו של יו"ד ומ"ש בד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע] בפי' ואתחנן.

ובכל נפש צריכה להיות התגלות מבחינה זו. וראה מה שנכתב במאמר המתחיל "ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם", בענין שם הוי' שבנפש ומהי בחינת קוצו של יו"ד; וכן מה שנכתב במאמר המתחיל "ענין קריאת שמע" בפרשת ואתחנן.

25 וזהו ענין אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] ועמ"ש בד"ה הוי' לי בעוזרי

בפי' כל האזרח בישראל.

וזהו ענינה של אתערותא דלעילא שלמעלה מאתערותא דלתתא. ראו גם את הכתוב במאמר הפותח במילים "הוי' לי בעוזרי", בביאור משמעות "כל האזרח בישראל".

וזהו ג"כ ענין מ"ה [שם מ"ה] שנותנין לו ששרש המשכה זו הוא משם מ"ה [שם מ"ה] דא"ק [דאדם קדמון] ובמא"א [ובמאורי אור] אות מ' סעיף ק"א אורות דמ"ה [דשם מ"ה] באו בדרך מתנה.

וזהו גם ענין המ"ה שניתן לו: שורש המשכה זו הוא משם מ"ה דאדם קדמון. ובמאורי אור, אות מ', סעיף ק"א, נאמר: "אורות דמ"ה באו בדרך מתנה".

26 ופי' מתנה זהו אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם ע"כ בא רק דרך מתנה וע"כניתנה בשמיני.

פירוש "מתנה" הוא התערורות מלמעלה מבחינה שהתערורות מלמטה אינה מגיעה אליה; לכן היא באה רק בדרך של מתנה. ומשום כך היא ניתנה ביום השמיני.

כי שבה"כ [שבירת הכלים] היה רק בשבע מדות וזהו האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] לברר שבע מדות הרעות ועי"ז נמשך האתדל"ע [האתערותא דלעילא] ביום השביעי שהוא שבת. משא"כ בחינת מלך השמיני הדר.

שהרי שבירת הכלים הייתה רק בשבע המדות, וזהו עניינה של ההתערורות מלמטה: לברר את שבע המדות הרעות. ועל ידי כך נמשכת ההתערורות מלמעלה ביום השביעי, שהוא שבת. אבל לא כך היא בחינת המלך השמיני, הדר:

זהו מבחי' שלמעלה מהאתעדל"ת [מהאתערותא דלתתא] של ז' המדות, ועמ"ש מענין פי' שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם סד"ה ת"ר [תנו רבנן] נר חנוכה.

הוא מבחינה שלמעלה מההתערורות מלמטה של שבע המדות. ועיין במה שנכתב על פירוש "שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם", בסוף המאמר המתחיל "תנו רבנן: נר חנוכה".

וזהו שאמרו בירושלמי מצוות שבת מלא בשני ווי"ן [בנחמ"י [בנחמיה] סי' ט' י"ד] להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] מילה היא בחי' עליונה יותר.

וזהו שאמרו בירושלמי: "מצוות שבת" כתוב מלא, בשני ווי"ן [בנחמיה, פרק ט, [פסוק] 14], כדי ללמדך שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה. ואף על פי כן, המילה היא בחינה עליונה יותר.

וענין שני ווי"ן תמצא בזח"ב [בזהר חלק ב'] יתרו ס"ח א' שהן בחי' משה ויוסף וע"ש בהרמ"ז [בהרב משה זכות] גם בפי' תרומה קנ"ה בענין י"ב חלות דלחם הפנים

ענין שני הווי"ן נמצא בזוהר, חלק ב, יתרו, דף 68א, שהם בחינת משה ויוסף; ועיין שם ברמ"ז. וכן בפרשת תרומה, דף 155, בענין י"ב חלות לחם הפנים,

שהם שני ווי"ן כמשי"ש [כמה שכתוב שם] המק"מ [המקדש מלך] והרמ"ז [והרב משה זכות] ועיין בפרדס שער האותיות באות וא"ו ובמא"א [ובמאורי אור] תחלת אות וא"ו.

שהם שני ווי"ן, כפי שכתבו שם מקדש מלך והרמ"ז. ועיין בפרדס, שער האותיות, באות וא"ו, ובמאורי אור, בתחילת האות וא"ו.

27 ויש לפרש כי הוא"ו זהו המשכה בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות. ובחי' וא"ו אי' זהו כשמקור המשכה נמשך מבחי' בינה שממנה שורש הששה מדות כענין כונן שמים בתבונה.

אפשר לפרש שהווי"ו היא המשכה, בחינת "ונהר יוצא מעדן להשקות". ובחינת וי"ו אחת היא כאשר מקור המשכה נמשך מבחינת בינה, שממנה שורש שש המדות, כעניין "כונן שמים בתבונה".

ולכן בכל מצוה יש וי"ה. המשכה בחי' ונהר יוצא מעדן כמ"ש ויניחם בגי'ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה. לעבדה זו רמ"ח מ"ע [מצות עשה].

לכן בכל מצווה יש וי"ה: המשכה, בחינת "ונהר יוצא מעדן", כמו שכתוב: "ויניחם בגן עדן לעבדה ולשמרה". "לעבדה" — אלו רמ"ח מצוות עשה.

אבל בשבת נמשך עוד וי' והיא המשכה ממוחין דאבא וכמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזח"ג [הזהר חלק ג] אמור אבל בשבת נמשכת וי"ו נוספת, והיא המשכה מהמוחין של אבא, כמו שמבואר במקום אחר על מאמר הזהר חלק ג, אמור,

ד"ק ע"ב בענין בזמנא דנטלא מבי אבא כו', גם אפ"ל [אפשר לומר] שרש ב' ווי"ן זהו מה שאו"א [שאבא ואימא] יונקים מבי מזלות ונוצר ונקה כו'.

דף ק' ע"ב, בעניין "בזמנא דנטלא מבי אבא" וכו'. אפשר גם לומר ששורש שתי הווי"ן הוא שאבא ואמא יונקים משני המזלות "ונוצר" ו"ונקה" וכו'.

28 ועכ"ז [ועם כל זה] מילה היא דוחה את השבת כי הוא המשכה מבחי' שלמעלה גם מהחכמה כנ"ל.

אף על פי כן, ברית מילה דוחה את השבת, משום שהיא המשכה מבחינה שלמעלה אפילו מחכמה, כפי שהוזכר לעיל.

ושלש עשרה בריתות שנכרתו עליה זהו וא"י שמילוי האליף שבתוך השני ווי"ן זהו בחי' פלא עליון בחי' כתר שלמעלה משני ווי"ן עצמן כמ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג] פ' אחרי דס"ו ע"ב:

ושלוש עשרה הבריתות שנכרתו עליה הן הווי"ו במילואה — וי"ו־אליף־ווי"ו: האליף שבין שתי הווי"ן היא בחינת פלא עליון, בחינת כתר, שלמעלה משתי הווי"ן עצמן, כפי שנכתב בזוהר חלק ג, פרשת אחרי, דף ס"ו ע"ב.

29 ג וזהו ענין למנצח על השמינית תמן נצח תמן מל. כי יש ג' פרקין חח"ן [חכמה חסד נצח] והנצח הוא בחי' היותר אחרונה.

3. וזהו פירוש "למנצח על השמינית": "תמן נצח, תמן מל". שכן יש שלושה פרקים — חח"ן: חכמה, חסד ונצח — ונצח הוא הבחינה האחרונה ממש.

ומבחי' רעוא דכל רעוין א"א להיות הגילוי רק מבחינת נצח וכמ"ש סד"ה קול דודי בענין מדלג על ההרים.

ומבחינת רעוא דכל רעוין יכולה להתגלות לבוא רק מבחינת נצח, כפי שנכתב בסוף המאמר הפותח במילים "קול דודי", בעניין "מדלג על ההרים".

30 וזהו ענין ועמדו רגליו דוקא. וכדי להיות גילוי הנצח צ"ל תחלה מל וזהו למנצח. וגם רומז שעיי"ז ג"כ נמשך גילוי כל השבעה העליונות שלמעלה מנהי"י [מנצח הוד יסוד].

וזהו ענין "ועמדו רגליו" דווקא. וכדי שתהיה התגלות של נצח, צריך תחילה מ"ל, וזהו "למנצח". הדבר גם רומז שבאמצעות זאת נמשכת התגלותם של כל שבעת המדרגות העליונות שמעל נצח, הוד ויסוד.

ונצח ומצח הכל אחד והרי מצח הוא גלגלתא דחפא על מו"ס [מוחא סתימאה] בחי' שתוק כך עלה במחשבה.

נצח ומצח הם דבר אחד. והמצח הוא גלגלתא המכסה על מוחא סתימאה, בחינת "שתוק, כך עלה במחשבה",

שהיא מחשבה הקדומה רעוא דכל רעוין. ועמ"ש בד"ה ועשית ציץ. גם הנצח נמשך מהגדולה בחי' ולגדולתו אין חקר:

שהיא המחשבה הקדומה, רצון כל הרצונות. ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "ועשית ציץ". גם נצח נמשך מן הגדולה, בחינת "ולגדולתו אין חקר".

31 ד וזהו מ"ש ברכות בראשית פ"א [פרק י"א] משפטים פ"ל משל מעירוב והוצאה שברשות אחד אי"צ [אין

צריך / אינו צריך] עירוב להוצאה כך כל העולם שלו הוא המכוון שההשפעה באה מבחינה

4. וזהו שנאמר במדרש רבה, בראשית, פרק יא, [וב] משפטים, פרק ל: המשל מעירוב והוצאה, שברשות אחת אין צורך בעירוב לצורך הוצאה; כך גם "כל העולם שלו הוא". הכוונה היא שההשפעה באה מבחינה

שלמעלה מחילוק רשויות שבסדר ההשתלשלות שמקיף כל העולמות בהשואה אחת וא"כ זהו גבוה מעליות העולמות שבשבת. וכנ"ל שבחינת א"ק [אדם קדמון] רעוא דכל רעיון גבוה מהשבת שהוא רק הפונה קדים כנ"ל.

שלמעלה מחלוקת הרשויות שבסדר ההשתלשלות, המקיפה את כל העולמות בשווה; ואם כן, בחינה זו גבוהה מעליות העולמות בשבת. וכאמור לעיל, בחינת אדם קדמון, הרצון של כל הרצונות, גבוהה משבת, שהיא רק "הפונה קדים", כפי שנתבאר לעיל.

ולכן המילה שהיא להיות גילוי מבחינה זו היא דוחה שבת שכל מלאכות שבת אינן נחשבות למלאכה כלל לגבי גילוי בחי' זו שהיא למעלה מחילוק רשויות כו':

ולכן המילה, שנועדה להביא גילוי מבחינה זו, דוחה את השבת: כל מלאכות השבת אינן נחשבות למלאכה כלל ביחס לגילוי של בחינה זו, שהיא למעלה מחלוקת הרשויות וכו'.

32 ה ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] עוד בפ"י על השמינית. שהם חיבור ויחוד ד' אותיות הוי' בארבעה אותיות

שם אדני שהם היכל לשם הוי'

5. לפי זה אפשר להסביר הסבר נוסף את "על השמינית": הכוונה לחיבור ולייחוד של ארבע אותיות הוי' עם ארבע אותיות השם אדני, שהן היכל לשם הוי'.

וזהו ג"כ ענין שמנה בגדים של כה"ג [כהן גדול] ד' בגדי לבן שהם רחמים נמשכים מארבע אותיות שם הוי' וד' בגדי זהב נמשכים מד' אותיות שם אדני כו'

וזהו גם עניינם של שמונת בגדי הכהן הגדול: ארבעת בגדי הלבן, שהם בחינת רחמים הנמשכים מארבע אותיות שם הוי', וארבעת בגדי הזהב, הנמשכים מארבע אותיות שם אדני, וכו'.

כי צ"ל ב' הבחינות עמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' לך בענין מגן אברהם ועמ"ש בביאור ע"פ וכל בניך.

כי נדרשות שתי הבחינות; ראו את הכתוב בתורה אור, פרשת לך לך, בעניין "מגן אברהם", ואת הכתוב בביאור על הפסוק "וכל בניך".

33 ולע"ל [ולעתיד לבוא] יהיה גילוי שם הוי' ממש וכמ"ש ולא יכנף עוד והיינו ע"י גילוי מבח"י שלמעלה מסדר ההשתלשלות דהיינו מה שיש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא בגווייהו.

ולעתיד לבוא תהיה התגלות של שם הוי' עצמו, כפי שכתוב: "[מור"ך] לא יסתיר עוד את עצמו"; כלומר, באמצעות התגלות מבחינה שלמעלה מסדר ההשתלשלות. זאת אומרת שיש שני שמות הוי', וכיניהם הפסק.

ולע"ל [ולעתיד לבוא] יהי' [יהיה] גילוי שם הוי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות ואזי והי' [והיה] הוי' לי לאלקים וזהו למנצח על השמינית קשר וחיבור ב' שמות הוי'.

ולעתיד לבוא תתגלה בחינת שם הוי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות, ואז "והיה הוי' לי לאלקים". וזהו "למנצח על השמינית": הקשר והחיבור בין שני שמות הוי'.

34 וזהו ענין הכנור של שמונת נימין וכ"ז [וכל זה] נמשך ע"י המילה שהיא העברת המסך המבדיל כו' ועמ"ש בפי' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת.

וזהו עניינו של הכנור בעל שמונת המיתרים. כל זה נמשך באמצעות המילה, שהיא הסרת המסך המבדיל וכו'. ועיינו במה שנכתב בפרשת לך לך, במאמר המתחיל "והבדילה הפרוכת".

עוד יש להעיר לענין שני ווי"ן הנ"ל שהן תפארת ויסוד ממ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] ר"פ תשא ע"פ העשיר לא ירבה מבואר שת"ת [שתפארת] נק' עשיר לפי שעולה עד הכתר וזהו אין עשיר אלא בדעת שת"ת [שתפארת] ודעת הכל אחד.

אפשר להעיר עוד, לעניין שתי הווי"ן שהוזכרו לעיל, שהן תפארת ויסוד, על פי מה שנכתב ברע"א מהימנא בתחילת פרשת כי תשא, על הפסוק "העשיר לא ירבה": מבואר שתפארת נקראת "עשיר" משום שהיא עולה עד הכתר. וזהו "אין עשיר אלא בדעת", שכן תפארת ודעת הן דבר אחד.

והדל לא ימעיט זהו צדיק היינו יסוד שנק' דל וזהו ענין יוסף יתום מאמו כי בינה רק עד הוד אתפשטת כו' א"כ מזה מובן מעלת מצוות דשבת בשני ווי"ן כו':

"והדל לא ימעיט" — זהו הצדיק, כלומר יסוד, הנקרא "דל". וזהו ענין היותו של יוסף "יתום מאמו", שכן בינה מתפשטת רק עד הוד וכו'. אם כן, מכאן מובנת מעלת מצוות השבת, [הכתובות] בשתי ווי"ן וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/tazria/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק